
Teoria política

PID_00241638

Joan Balcells Padullés
Albert Batlle Rubio

Material docent de la UOC

Joan Balcells Padullés

Albert Batlle Rubio

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats pel professor: Joan Balcells Padullés (2017)

Primera edició: febrer 2017
© Albert Batlle Rubio, Joan Balcells Padullés
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2017
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL
Dipòsit legal: B-3.998-2017

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

Aquesta assignatura de teoria política està pensada com una introducció als temes principals de la disciplina. Aquest enfocament temàtic es diferencia d'altres propostes o plantejaments de la teoria política que es basen en una història de les idees polítiques o en l'anàlisi successiva dels grans pensadors clàssics de la filosofia. La decisió d'organitzar l'assignatura temàticament serveix per destacar les preguntes bàsiques que es formula la teoria política, és a dir, per focalitzar l'atenció en els conceptes claus que han articulats el debat i no tant en la cronologia o el context històric en què van ser formulades per primera vegada o en les successives respostes particulars que els grans autors han proposat. Es tracta, per tant, d'un enfocament transversal que creua pensadors i temps, amb la intencionalitat d'ajudar a reflexionar sobre els grans conceptes i debats de la teoria política fent servir com a punt de partida les qüestions cabdals que han caracteritzat la disciplina com, per exemple, per què obeir l'Estat?, com ens podem autogovernar democràticament?, què és la llibertat?, quins atributs tindria un estat just?, etc.

D'altra banda, cal tenir en compte que la realitat i els motius que generen aquestes preguntes fonamentals estan relacionats amb un determinat context històric, social, geogràfic i cultural que identifiquem amb la tradició de pensament occidental i, en particular, la tradició del liberalisme polític. Per tant, els materials deixen de banda altres qüestions i tradicions analítiques que també formen part de la teoria política com podrien ser, per exemple, el marxisme o el pensament polític oriental.

Podem considerar que el fil argumental d'aquests materials és la idea de poder polític. A l'entorn d'aquest concepte de poder polític veurem:

- **Què és l'autoritat política?** La resposta vindrà donada per l'aparició de l'Estat com a instrument d'exercici del poder polític.
- **Qui ha d'exercir aquesta autoritat política?** La idea de democràcia i la sobirania popular permetran articular una resposta a aquesta pregunta.
- **Com s'ha d'exercir aquesta autoritat?** La resposta identificarà quins límits i quins objectius pot perseguir aquest poder polític per ser legítim.

Per intentar trobar respostes a aquestes preguntes, els mòduls didàctics s'estructuren de la següent manera: el primer mòdul, de caràcter introductori, presenta la teoria política com a disciplina acadèmica i la seva vinculació amb la ciència política i altres ciències socials. El segon mòdul es dedica a l'Estat, la justificació de l'Estat com a forma d'organització del poder polític, la seva relació amb els conceptes d'autoritat i legitimitat, i la seva plasmació institu-

cional. El tercer mòdul introdueix el tema de la democràcia i planteja la importància de la igualtat política i de la representació política com a elements que fan mínimament possible el govern del poble (o l'autogovern). El quart mòdul gira entorn de les dues idees principals que marquen la discussió de la teoria política sobre els criteris que han d'organitzar el poder polític: la llibertat i la igualtat.

Cadascun d'aquests mòduls està format per una breu introducció editada (que és el document que teniu entre mans) i una selecció de lectures que aprofundeixen en la temàtica en qüestió. Així, doncs, des d'un punt de vista docent, cal entendre que els materials de l'assignatura són la suma de les introduccions a cada mòdul més les corresponents lectures.

De manera complementària, per fer un seguiment més específic d'alguns temes o per tenir-ne una visió més àmplia, es poden consultar una gran quantitat de manuals de filosofia o teoria política. En destacaríem les següents referències (en llengua castellana):

- Heywood, A. (2010). *Introducción a la teoría política*. València: Tirant lo Blanch.
- Sabine, G. (1993). *Historia de las ideas políticas*. Mèxic: FCE
- Vallespín, F. (2009). *Historia de la Teoría Política*. Madrid: Alianza.
- Wolff, J. (2001). *Filosofía política: una introducción*. Barcelona: Ariel.

Objectius

1. Entendre les característiques fonamentals de la teoria política com a disciplina acadèmica i la seva relació amb altres ciències socials.
2. Comprendre alguns dels raonaments que expliquen la formació de l'Estat.
3. Analitzar la relació entre Estat, autoritat i legitimitat.
4. Entendre les implicacions i els límits de la democràcia com a forma d'autogovern.
5. Conèixer els elements característics de la democràcia en la seva forma representativa, participativa i deliberativa.
6. Identificar les diferents concepcions de la llibertat en el pensament polític liberal.
7. Comprendre el concepte d'igualtat i la seva vinculació amb les idees de llibertat i justícia.

Continguts

Mòdul didàctic 1

La teoria política

Albert Batlle Rubio

1. Què és la teoria política?
2. La teoria política i les altres ciències socials
3. La teoria política i la ciència política
4. Els temes propis de la teoria política

Mòdul didàctic 2

L'estat

Albert Batlle Rubio

1. L'estat
2. L'autoritat estatal
3. La legitimitat estatal
4. L'organització estatal

Mòdul didàctic 3

La democràcia

Joan Balcells Padullés

1. El subjecte polític de la democràcia
2. La democràcia com a govern representatiu
3. Més enllà de la representació

Mòdul didàctic 4

Llibertat i igualtat

Joan Balcells Padullés

1. El liberalisme polític i el debat entre llibertat i igualtat
2. El concepte de llibertat
3. El concepte d'igualtat